

Arbeidstilsynet

Fremdrift

Arbeidstilsynets prioriteringer 2025

FREMDRIFT NR. 3 2025

Rapporteringsperiode: 1. januar 2025–30. september 2025

Datauttrekk: 1. oktober 2025

Neste oppdatering: Januar 2026

Innhold

Fremdrift.....	0
Nøkkeltall.....	2
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager	4
Arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier	11
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker.....	16
Arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår	23
Forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester	30
Utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter	35

Nøkkeltall

Fremdrift er en rapportserie som gir informasjon om Arbeidstilsynets løpende innsats innenfor prioriterte områder. Rapportene er ikke ment å dekke alt Arbeidstilsynet gjør, men de gir en overordnet oversikt på utvalgte områder.

I 2025 har Arbeidstilsynet følgende prioriteringer, innenfor hvert av de tre overordnede målene:

- **Overordnet mål 1: Virksomhetene arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet**
 - Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager
 - Arbeidsgiver forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier
 - Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker
- **Overordnet mål 2: Virksomhetene ivaretar seriøse og anstendige arbeidsvilkår**
 - Arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår
 - Forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester
- **Overordnet mål 3: Arbeidslivskriminalitet skal avdekkes og bekjempes**
 - Utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter
 - Sentrale trusselaktører får sin kapasitet og intensjon betydelig redusert

Hvordan teller vi tilsyn med en prioritering (tidligere omtalt som brukermål)?

For at et tilsyn skal bli inkludert i tellingen av tilsyn med en prioritering, må tilsynet ha vært gjennomført innenfor forhåndsdefinerte arbeidsprosesser.

Arbeidstilsynets statistikk over gjennomførte tilsyn er basert på datoen kontrollen ble gjennomført. Først når tilsynsrapporten er sendt til virksomheten, inngår tilsynet i Arbeidstilsynets statistikk over gjennomførte tilsyn. Dette gjør at det vil være et visst etterslep i rapportering av tilsyn for en gitt periode.

Antall gjennomførte tilsyn med hver av prioriteringene er vist i tabell 1, tabell 2 og tabell 3 under. Videre i rapporten beskriver vi tilsynsproduksjonen så langt i år for hver prioritering.

Tabell 1: Antall tilsyn, andel tilsyn med brudd, reaksjonsprosent og antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon innenfor overordnet mål 1: Virksomhetene arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet, 2025.

Overordnet mål 1: Virksomhetene arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Reaksjonsprosent	Antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager	1735	84 %	77 %	3,3
Arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier	284	80 %	77 %	3,9
Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker	2 405	67 %	61 %	2,7

Tabell 2: Antall tilsyn, andel tilsyn med brudd, reaksjonsprosent og antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon innenfor overordnet mål 2: Virksomhetene ivaretar seriøse og anstendige arbeidsvilkår, 2025.

Overordnet mål 2: Virksomhetene ivaretar seriøse og anstendige arbeidsvilkår	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Reaksjonsprosent	Antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon
Arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår	3 480	64 %	58 %	2,3
Forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester	563	64 %	60 %	1,9

Tabell 3: Antall tilsyn, andel tilsyn med brudd, reaksjonsprosent og antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon innenfor overordnet mål 3: Arbeidslivskriminalitet skal avdekkes og bekjempes, 2025.

Overordnet mål 3: Arbeidslivskriminalitet skal avdekkes og bekjempes	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Reaksjonsprosent	Antall reaksjoner pr. tilsyn med reaksjon
Utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter	768	48 %	40 %	3,2

A-krimsentrene og det lokale a-krimssamarbeidet skal i henhold til våre prioriteringer rette en stor del av sin innsats mot at sentrale trusselaktører får sin kapasitet og intensjon betydelig redusert, og sette utenlandske arbeidstakere i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter. Arbeidstilsynet har ikke mulighet til å ta ut løpende data om innsats knyttet til sentrale trusselaktører, og prioriteringen rettet mot denne gruppen omtales derfor ikke videre i rapporten, men omtales i Arbeidstilsynets årsrapport.

Vær oppmerksom på at Arbeidstilsynet jobber risiko- og kunnskapsbasert, og at vi skal rette vår aktivitet mot de virksomhetene hvor risikoen er størst. Resultater fra tilsyn gir dermed et bilde av hvordan situasjonen er i de virksomhetene hvor vi har gjennomført tilsyn, og kan ikke nødvendigvis brukes til å si noe om tilstanden i en næring eller et geografisk område som helhet.

Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager

Arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og arbeidsrelaterte psykiske plager er de to vanligste årsakene til sykefravær og frafall fra arbeidslivet i Norge. Muskel- og skjelettplager utgjør den største enkeltstående årsaken til legemeldt sykefravær, mens en stor og økende andel av sykefraværet skyldes psykiske plager. I 2022 rapporterte om lag 1,2 millioner sysselsatte om muskel- og skjelettsmerter som helt eller delvis skyldes jobben, og om lag 500 000 sysselsatte rapporterte om arbeidsrelaterte psykiske plager.

For å redusere plager, sykdom og skader i det norske arbeidslivet, skal Arbeidstilsynet bidra til at arbeidsgivere jobber systematisk med arbeidsmiljøet for å forebygge både muskel- og skjelettplager og psykiske plager som helt eller delvis skyldes arbeidet. Dette innebærer blant annet at arbeidsgivere:

- jobber kontinuerlig med å kartlegge og risikovurdere arbeidsmiljøfaktorer som kan bidra til muskel- og skjelettplager og psykiske plager, særlig i organisatorisk, psykososialt og ergonomisk arbeidsmiljø
- planlegger og gjennomfører nødvendige tiltak for å redusere risiko, og følger opp og evaluerer disse
- gir arbeidstakerne nødvendig informasjon, opplæring, øvelse og instruksjon
- sikrer reell og aktiv medvirkning fra arbeidstakerne og deres representanter (verneombud og tillitsvalgte) i de ulike delene av arbeidsmiljøarbeidet
- involverer bedriftshelsetjenesten (BHT) eller andre fagkyndige dersom virksomheten mangler den kompetansen som er nødvendig

Antall tilsyn så langt i 2025

I perioden 1. januar–30. september 2025 har vi gjennomført 1 735 tilsyn med denne prioriteringen. Det vil si tilsyn der tilsynsrapport er sendt. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 84 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 77 prosent av tilsynene.

Hvilke tilsyn inngår i denne prioriteringen:

Innenfor prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager må tilsynet ha vært gjennomført innen arbeidsprosessen 200020 Tilsyn forebygging muskel-, skjelett- og psykiske plager.

Tilsynsform

Tabell 4 viser hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på tilsynsform. 89 prosent av tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, mens 8 prosent er gjennomført som dokumenttilsyn, og 3 prosent er gjennomført som digitale tilsyn. Av de stedlige tilsynene er 94 prosent gjennomført som meldte tilsyn.

Tabell 4: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager fordelt på tilsynsform, 2025.

Tilsynsform	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Stedlige	1 540	85 %	3,3
Dokumenttilsyn	139	74 %	3,2
Digitale tilsyn	56	98 %	2,8
Totalsum	1 735	84 %	3,3

Tilsyn per næring

Tabell 5 gir en oversikt over hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på næring så langt i 2025.

Flest tilsyn er gjennomført innen næringene helse og sosial, etterfulgt av bygg og anlegg og annen tjenesteyting, med henholdsvis 36 prosent, 28 prosent og 13 prosent av det totale antallet tilsyn med prioriteringen.

Tabell 5: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager, fordelt på næringer, 2025. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder. Summen av radene overstiger derfor totalsummen.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
R Helse- og sosialtjenester	629	81 %	3,4
F Bygge- og anleggsvirksomhet	483	85 %	3,8
T Annen tjenesteyting	231	81 %	3,2
Q Undervisning	213	93 %	3,3
G Varehandel	54	96 %	4,4
P Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	39	82 %	3,0
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	32	94 %	3,6
C Industri	28	79 %	3,1
N Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	20	80 %	2,4
O Forretningsmessig tjenesteyting	7	57 %	3,8
A Jordbruk, skogbruk og fiske	5	100 %	2,2
H Transport og lagring	3	100 %	3,0
B Bergverksdrift og utvinning	1	100 %	1,0
Totalsum	1 735	84 %	3,3

Kontrollerte tema i tilsynene

Tabell 6 gir en oversikt over hvilke forhold vi har kontrollert i tilsyn med prioriteringen. Oversikten inkluderer kun kontrollpunkt som inngår i forhåndsbestemt del av sjekklisene (sjekklisens del 2). I en del tilsyn kontrollerer vi også relevante forhold som ikke opprinnelig er inkludert i sjekklisene. Dette kan eksempelvis være brudd vi avdekker underveis i kontrollen, og som kommer i tillegg til det vi planla å kontrollere. Disse kontrollpunktene vil da registreres i en egen del av sjekklisene (sjekklisens del 3), og omtales ikke nærmere i denne fremdriftsrapporten.

Som vi ser av tabellen, har vi oftest kontrollert forhold knyttet til bedriftshelsetjeneste, etterfulgt av arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte og verneombud og tillitsvalgtes medvirkning, som del av faste sjekklister. De aller fleste tilsynene, 97 prosent, har kontrollert ett eller flere kontrollpunkter knyttet til forebygging av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og/eller psykiske plager. Blant undertemaene vi oftest kontrollerer, har vi oftest avdekket brudd på forhold knyttet til bedriftshelsetjeneste, etterfulgt av kartlegging, risikovurdering og tiltak, som vist i tabellen.

Tabell 6: Kontrollerte forhold som inngår i faste sjekklister (sjekklistedel 2) i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager, 2025. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Kontrollerte undertema i planlagt sjekkliste	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon	Andel kontroll punkter benyttet
Bedriftshelsetjeneste	1 694	59 %	51 %	91 %
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	1 643	26 %	22 %	86 %
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	1 618	11 %	7 %	88 %
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	1 548	40 %	27 %	96 %
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	1 252	4 %	3 %	95 %
Tungt og ensformig arbeid	1 033	36 %	26 %	85 %
Manuelt arbeid	802	63 %	52 %	89 %
Informasjon og opplæring	756	13 %	4 %	88 %
Vold og trusler	130	88 %	85 %	96 %
Registrerings- og meldeplikt	105	12 %	0 %	81 %
Uheldige belastninger	59	56 %	17 %	69 %

Siste kolonne i tabellen viser i hvor stor grad vi har kontrollert de ulike kontrollpunktene som inngår i den planlagte sjekklisten. Som tabellen viser, blir ikke de forhåndsbestemte kontrollpunktene nødvendigvis kontrollert i alle tilsynene. Dette kan være i tilfeller der inspektøren har vurdert at kontrollpunktet likevel ikke var relevant for tilsynet eller der kontrollpunktet av andre årsaker ikke er kontrollert. Samlet sett har vi i tilsynene kontrollert 90 prosent av kontrollpunktene som ligger i de faste sjekklistene (sjekklstens del 2).

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 77 prosent av tilsynene med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager, og vi har i snitt gitt 3,3 reaksjoner per tilsyn med reaksjon. Tabell 7 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for prioriteringen så langt i 2025.

Tabell 7: Tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager, 2025.

Type reaksjon	Antall tilsyn med reaksjon
Vedtak om pålegg	1 111
Vedtak om tvangsmulkt	18
Vedtak om stans som pressmiddel	0
Vedtak om stans ved overhengende fare	5
Vedtak om overtredelsesgebyr	0

Så langt i år har vi fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 1 111 tilsyn. Vi har fulgt opp med tvangsmulkt som pressmiddel i 18 tilsyn. I 5 tilsyn har

vi stanset ved overhengende fare for liv og helse, hvorav 4 har vært knyttet til brudd på bygnings- og utstyrsmessige forhold og maskiner og annet utstyr og 1 har vært knyttet til vold og trusler. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Antall reaksjoner per undertema

Tabell 8 gir en oversikt over det samlede antallet reaksjoner vi har vedtatt i tilsyn med prioriteringen så langt i år. Så langt i år har vi vedtatt 3 574 pålegg, der flest er knyttet til manglende bruk av bedriftshelsetjeneste, etterfulgt manglende kartlegging, risikovurdering og tiltak, og manuelt arbeid.

66 prosent av de vedtatte påleggene som vist i tabellen, er knyttet til brudd på kontrollpunkter som har inngått i den faste delen av sjekklistene for prioriteringen (sjekklistedel 2). Resten av de vedtatte påleggene er knyttet til brudd på kontrollpunkt som ikke har inngått i fast sjekkliste, men som inspektøren har valgt å legge til underveis i tilsynet (sjekklistedel 3). Som vi ser av tabellen, har vi vedtatt stans ved overhengende fare knyttet til brudd på bygnings- og utstyrsmessige forhold og maskiner og annet utstyr i 4 tilsyn. Disse kontrollpunktene inngår i liten grad i den faste sjekklisten, men legges til av inspektøren der det er relevant.

Tabell 8: Antall vedtatte reaksjoner i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager, per undertema, 2025.

Undertema på kontrollerte forhold	Antall vedtak om pålegg	Antall vedtak om tvangs- mulkt	Antall vedtak om stans som press	Antall vedtak om stans ved fare	Antall vedtak om OTG
Bedriftshelsetjeneste	924	12			
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	543	3			
Manuelt arbeid	450	10			
Vold og trusler	446	5		1	
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	302	5			
Ubekvem arbeidsstilling og vibrasjoner	249	3			
Tungt og ensformig arbeid	237	9			
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	115	1			
Uheldige belastninger	78	2			
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	74				
Informasjon og opplæring	44				
Inneklima	15				
Maskiner og annet arbeidsutstyr	13			1	
Bygnings- og utstyrmessige forhold	13			3	
Arbeidstidsordninger	12				
Arbeidsmiljøutvalg	11	1			
Arbeidets organisering	9	1			
Støy	6				
Arbeidsavtaler	5	1			
HMS-kort	5				
Trakassering	3				
Personlig verneutstyr - teknisk	3				
Utforming og innredning av arbeidsplassen	3				
Ikke utfylt	3				
Lønnssystemer	3				
Kontrolltiltak	2				
Varsling	2				
Rutiner - kjemikalier og biologiske faktorer	2				
Stoffkartotek	1				
Tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer	1				
Håndtering av kjemikalier og biologiske faktorer	1				
Kartlegging og risikovurdering av kjemikalier og biologiske faktorer	1				
Registrerings- og meldeplikt	1				
Byggherre	1				
Totalsum	3 574	53		5	

Innfridde reaksjoner (forbedringstiltak)

Tilsyn med denne prioriteringen har så langt i år ført til at 711 virksomheter har gjennomført minst ett forbedringstiltak, ved at reaksjonen er innfridd. Det innebærer blant annet at 474 virksomheter har sørget for at BHT brukes i arbeidsmiljøarbeidet, 247 virksomheter har gjennomført kartlegging, risikovurdering, og tiltak av relevante risikoforhold, og 211 virksomheter har gjennomført forbedringer knyttet til manuelt arbeid.

Arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier

Om lag halvparten av alle arbeidsrelaterte dødsfall i Norden skyldes kreft som følge av yrkeseksponering. En betydelig andel arbeidstakere jobber i dag i et arbeidsmiljø hvor de kan stå i fare for å bli eksponert for kjemikalier. I Norden er det anslått at om lag 3 prosent av alle krefttilfeller blant menn, og 0,1 prosent av alle krefttilfeller blant kvinner, kan tilskrives eksponering på jobb. Dette utgjør om lag 600 krefttilfeller per år. Slike tilfeller kan ofte knyttes til eksponering flere tiår tilbake i tid.

For å redusere helseplager og sykdom i det norske arbeidslivet, skal Arbeidstilsynet bidra til at virksomheter jobber systematisk forebyggende mot eksponering for kreftfremkallende stoffer som kvarts (steinstøv) og asbest. Dette innebærer blant annet at:

- regelmessig kartlegger og risikovurderer eksponeringen arbeidstakere kan utsettes for, og iverksetter og jevnlig evaluerer risikoreduserende tiltak basert på gjennomført risikovurdering bruker og oppdaterer stoffkartoteket
- gir opplæring og informasjon til arbeidstakerne, og gir HMS-opplæring til arbeidsgiver
- følger opp arbeidstakerne i form av helseundersøkelser og register over eksponerte arbeidstakere.
- sikrer reell og aktiv medvirkning av arbeidstakere i beslutninger som omhandler arbeidsmiljøet
- involverer bedriftshelsetjenesten eller andre fagkyndige dersom virksomheten mangler den kompetansen som er nødvendig

Antall tilsyn så langt i 2025

I perioden 1. januar–30. september 2025 har vi gjennomført 284 tilsyn med denne prioriteringen. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 80 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 77 prosent av tilsynene.

Hvilke tilsyn inngår i denne prioriteringen:

Innenfor prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, må tilsynet ha vært gjennomført innen følgende tilsynspakker knyttet til arbeidsprosessen 200021 Tilsyn forebygging av kreft og kjemisk eksponering: 20002102 Asbestsanering – stedlig tilsyn, 20002103 Varmt arbeid – stedlig tilsyn, 20002104 Forebygge kreft – kvarts, og 20002106 Forebygge kreft – dieseleksos.

Tilsynsform

Tabell 9 viser hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på tilsynsform. Tilnærmet alle tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, hvor 62 prosent er gjennomført som meldte tilsyn.

Tabell 9: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, fordelt på tilsynsform, 2025.

Tilsynsform	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Stedlige	283	80 %	3,9
Digitale tilsyn	1	100 %	7,0
Totalsum	284	80 %	3,9

Tilsyn per næring

Tabell 10 gir oversikt over hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på næring så langt i 2025. Flest tilsyn er gjennomført innen næringene bygge- og anleggsvirksomhet og industri, med henholdsvis 53 prosent og 27 prosent av det totale antallet tilsyn med prioriteringen.

Tabell 10: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, fordelt på næringer, 2025. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder. Summen av radene overstiger derfor totalsummen.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
F Bygge- og anleggsvirksomhet	151	76 %	3,6
C Industri	77	90 %	4,6
B Bergverksdrift og utvinning	37	89 %	3,9
O Forretningsmessig tjenesteyting	6	50 %	2,0
M Eiendomsvirksomhet	3	67 %	3,0
E Vannforsyning, avløps-, renovasjons- og oppryddingsvirksomhet	3	67 %	4,0
G Varehandel	3	100 %	1,3
P Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	2	100 %	7,0
H Transport og lagring	2	0 %	0,0
R Helse- og sosialtjenester	1	100 %	7,0
D Forsyning av elektrisitet, gass, damp og kjøleluft	1	0 %	0,0
A Jordbruk, skogbruk og fiske	1	0 %	0,0
N Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	1	0 %	0,0
Totalsum	284	80 %	3,9

Kontrollerte tema i tilsynene

Tabell 11 gir en oversikt over hvilke forhold vi har kontrollert i tilsyn med prioriteringen. Oversikten inkluderer kun kontrollpunkt som inngår i forhåndsbestemt del av sjekklister (sjekklister del 2). I en del tilsyn kontrollerer vi også relevante forhold

som ikke opprinnelig er inkludert i sjekklisten. Dette kan eksempelvis være brudd vi avdekker underveis i kontrollen, og som kommer i tillegg til det vi planla å kontrollere. Disse kontrollpunktene vil da registreres i en egen del av sjekklisten (sjekklistens del 3), og omtales ikke nærmere i denne fremdriftsrapporten.

Som vi ser av tabellen, har vi oftest kontrollert forhold knyttet til tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer, etterfulgt av rutiner for kjemikalier og biologiske faktorer og bedriftshelsetjeneste. Blant undertemaene vi oftest kontrollerer, har vi oftest avdekket brudd på kartlegging og risikovurdering av kjemikalier og biologiske faktorer, og bedriftshelsetjeneste, som vist i tabellen.

Tabell 11: Kontrollerte forhold som inngår i faste sjekkliste (sjekklistedel 2) i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, 2025. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Kontrollerte undertema i planlagt sjekkliste	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon	Andel kontrollpunkter benyttet
Tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer	265	46 %	40 %	84 %
Rutiner - kjemikalier og biologiske faktorer	248	42 %	36 %	83 %
Bedriftshelsetjeneste	236	58 %	58 %	87 %
Kartlegging og risikovurdering av kjemikalier og biologiske faktorer	228	61 %	54 %	85 %
Personlig verneutstyr - teknisk	227	20 %	7 %	89 %
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	221	20 %	19 %	79 %
Informasjon og opplæring	221	7 %	3 %	69 %
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	205	7 %	6 %	82 %
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	54	15 %	2 %	79 %
Maskiner og annet arbeidsutstyr	33	9 %	6 %	61 %
Personlig verneutstyr - kjemikalier og biologiske faktorer	25	12 %	8 %	53 %
Bygnings- og utstyrsmessige forhold	24	4 %	4 %	44 %
HMS-kort	19	5 %	5 %	35 %
Inneklima	12	25 %	25 %	71 %
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	11	0 %	0 %	79 %

Siste kolonne i tabellen viser i hvor stor grad vi har kontrollert de ulike kontrollpunktene som inngår i den planlagte sjekklisten. Som tabellen viser, blir ikke de forhåndsbestemte kontrollpunktene nødvendigvis kontrollert i alle tilsynene. Dette kan være i tilfeller der inspektøren har vurdert at kontrollpunktet likevel ikke var relevant for tilsynet eller der kontrollpunktet av andre årsaker ikke er kontrollert. Samlet sett har vi i tilsynene kontrollert 80 prosent av kontrollpunktene som ligger i de faste sjekklistene (sjekklistens del 2).

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 77 prosent av tilsynene med prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, og vi har i snitt gitt 3,9 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Tabell 12 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for prioriteringen så langt i år. Som tabellen viser, har vi fulgt opp bruddene med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 181 tilsyn. I 6 tilsyn har vi fulgt opp med vedtak om tvangsmulkt som pressmiddel. Vi har vedtatt stans ved overhengende fare i 6 tilsyn. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Tabell 12: Vedtatte reaksjoner for tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, 2025.

Type reaksjon	Antall tilsyn med reaksjon
Vedtak om pålegg	181
Vedtak om tvangsmulkt	6
Vedtak om stans som pressmiddel	0
Vedtak om stans ved overhengende fare	6
Vedtak om overtredelsesgebyr	0

Antall reaksjoner per undertema

Tabell 13 gir en oversikt over det samlede antallet reaksjoner vi har vedtatt i tilsyn med prioriteringen så langt i år. Så langt i år har vi vedtatt 713 pålegg, der flest gjelder brudd knyttet til manglende kartlegging og risikovurdering av kjemikalier og biologiske faktorer, manglende bruk av bedriftshelsetjeneste og manglende tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer.

73 prosent av de vedtatte påleggene som er vist i tabellen er knyttet til brudd på kontrollpunkter som har inngått i den faste delen av sjekklister for prioriteringen (sjekklistedel 2). 27 prosent av de vedtatte påleggene er knyttet til brudd på kontrollpunkt som ikke har inngått i fast sjekkliste, men som inspektøren har valgt å legge til underveis i tilsynet (sjekklistedel 3). Som vi ser av tabellen, er vedtakene om stans ved overhengende fare oftest knyttet til brudd på bygnings- og utstyrmessige forhold og maskinsikkerhet. Disse kontrollpunktene inngår i liten grad i den faste sjekklisten, men legges til av inspektøren der det er relevant.

Tabell 13: Antall vedtatte reaksjoner i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger eksponering for kreftfremkallende kjemikalier, per undertema, 2025.

Undertema på kontrollerte forhold	Antall vedtak om pålegg	Antall vedtak om tvangs- mulkt	Antall vedtak om stans som press	Antall vedtak om stans ved fare	Antall vedtak om OTG
Kartlegging og risikovurdering av kjemikalier og biologiske faktorer	159				
Bedriftshelsetjeneste	158				
Tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer	139	1		1	
Rutiner - kjemikalier og biologiske faktorer	94				
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	39	2			
Personlig verneutstyr - teknisk	25	1			
Maskiner og annet arbeidsutstyr	23	3		3	
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	18	4			
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	11	1			
Bygnings- og utstyrmessige forhold	8			5	
Inneklima	7				
Stoffkartotek	6				
Informasjon og opplæring	5	1			
HMS-kort	4				
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	4				
Registrerings- og meldeplikt	3				
Arbeidsavtaler	2				
Håndtering av kjemikalier og biologiske faktorer	2				
Personlig verneutstyr - kjemikalier og biologiske faktorer	2				
Lønnssystemer	1				
Ubekvem arbeidsstilling og vibrasjoner	1				
Byggherre	1	1			
Støy	1				
Totalsum	713	14		9	

Innfridde reaksjoner (forbedringstiltak)

Tilsyn med denne prioriteringen har så langt i år ført til at 118 virksomheter har gjennomført minst ett forbedringstiltak, ved at reaksjonen er innfridd. Det innebærer blant annet at 61 virksomheter har sørget for at bedriftshelsetjeneste brukes i arbeidsmiljøarbeidet, 52 virksomheter har rutiner for kjemikalier og biologiske faktorer, og 43 virksomheter har kartlagt og risikovurdert kjemikalier og biologiske faktorer.

Arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker

Arbeidsulykker representerer et betydelig samfunnsproblem, og har store konsekvenser både for den som rammes, for den enkelte virksomhet og for samfunnet som helhet. I perioden 2015-2024 har i gjennomsnitt 27 personer omkommet per år i arbeidsrelaterte ulykker i det landbaserte arbeidslivet. Hvert år blir rundt 102 000 personer skadet i forbindelse med arbeid.

For å redusere antall alvorlige personskader i det norske arbeidslivet, skal Arbeidstilsynet bidra til at arbeidsgivere jobber systematisk for å forebygge alvorlige arbeidsulykker. Dette innebærer blant annet at:

- jobber kontinuerlig med å kartlegge og risikovurdere farer og uønskede hendelser, og særlig kjenner og tar hensyn til risikofaktorer og farer som kan føre til arbeidsulykker
- planlegger, gjennomfører, følger opp og evaluerer tiltak for å redusere risiko for arbeidsulykker, spesielt tiltak for å sikre systematisk barrierestyring, gjennom å identifisere og iverksette nødvendige barrierer og sikre at barrierenes funksjon opprettholdes over tid, og sikre at materialer og utstyr er i god teknisk tilstand og egner seg til arbeidet som skal gjøres
- sikrer reell og aktiv medvirkning fra arbeidstakerne og deres representanter (verneombud og tillitsvalgte) i arbeidsmiljøarbeidet, f.eks. i prosesser med å kartlegge, risikovurdere og identifisere og gjennomføre tiltak
- sørger for at arbeidstakerne får nødvendig opplæring, både generell og spesifikk opplæring, der det er krav om det
- ivaretar spesielt utsatte grupper arbeidstakere, som unge, nyansatte eller utenlandske arbeidstakere og arbeidstakere med løs tilknytning til arbeidsplassen, f.eks. sesongarbeidere, vikarer og innleide
- involverer fagkyndige fra BHT eller andre dersom virksomheten mangler nødvendig kompetanse innen systematisk HMS-arbeid

Antall tilsyn så langt i 2025

I perioden 1. januar–30. september 2025 har Arbeidstilsynet gjennomført 2 405 tilsyn med denne prioriteringen. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 67 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 61 prosent av tilsynene.

Tilsyn med arbeidsulykker som er varslet til Arbeidstilsynet er ikke medregnet i disse tilsynene, men omtales nærmere i [Fremdrift – Arbeidsulykker, meldinger om kritikkverdige forhold og meldinger om arbeidsrelatert sykdom](#).

Hvilke tilsyn inngår i denne prioriteringen:

Innenfor prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker må tilsynet ha vært gjennomført innen arbeidsprosessen 200031 Tilsyn forebygging personskader.

Tilsynsform

Tabell 14 viser hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på tilsynsform. 90 prosent av tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, mens 10 prosent er gjennomført som dokumenttilsyn. Av de stedlige tilsynene var 25 prosent gjennomført som meldte tilsyn, og 75 prosent var uanmeldte tilsyn.

Tabell 14: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, fordelt på tilsynsform, 2025.

Tilsynsform	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Stedlige	2 168	66 %	2,8
Dokumenttilsyn	234	75 %	2,0
Digitale tilsyn	3	0 %	1,0
Totalsum	2 405	67 %	2,7

Tilsyn per næring

Tabell 15 gir en oversikt over hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på næring så langt i 2025. Klart flest tilsyn er gjennomført innen næringen bygge- og anleggsvirksomhet, med 58 prosent av det totale antallet tilsyn med prioriteringen, etterfulgt av industri og varehandel, med henholdsvis 13 prosent og 8 prosent av tilsynene.

Tabell 15: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, fordelt på næringer med flest tilsyn, 2025. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder. Summen av radene overstiger derfor totalsummen.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
F Bygge- og anleggsvirksomhet	1 406	62 %	2,4
C Industri	304	77 %	3,9
G Varehandel	188	80 %	4,0
A Jordbruk, skogbruk og fiske	121	61 %	2,2
H Transport og lagring	101	83 %	1,5
M Eiendomsvirksomhet	85	82 %	2,8
O Forretningsmessig tjenesteyting	71	61 %	1,9
P Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	38	53 %	2,3
N Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	37	70 %	2,9
E Vannforsyning, avløps-, renovasjons- og oppryddingsvirksomhet	16	63 %	2,2
B Bergverksdrift og utvinning	12	58 %	2,4
S Kulturell virksomhet, idrett og fritidsaktiviteter	12	75 %	2,7
R Helse- og sosialtjenester	10	80 %	3,9
D Forsyning av elektrisitet, gass, damp og kjøleluft	10	70 %	2,4
T Annen tjenesteyting	7	57 %	1,3
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	6	100 %	2,4
Q Undervisning	4	100 %	4,0
K Telekommunikasjon, dataprogrammering, konsulentvirksomhet, datainfrastruktur og andre tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	1	0 %	0,0
L Finansiell tjenesteyting	1	0 %	0,0
Ikke utfyllt	5	100 %	3,8
Totalsum	2 405	67 %	2,7

Kontrollerte tema i tilsynene

Tabell 16 gir en oversikt over hvilke forhold vi har kontrollert i tilsyn med prioriteringen. Oversikten inkluderer kun kontrollpunkt som inngår i forhåndsbestemt del av sjekklister (sjekklister del 2). I en del tilsyn kontrollerer vi også relevante forhold som ikke opprinnelig er inkludert i sjekklister. Dette kan eksempelvis være brudd vi avdekker underveis i kontrollen, og som kommer i tillegg til det vi planla å kontrollere. Disse kontrollpunktene vil da registreres i en egen del av sjekklister (sjekklister del 3), og omtales ikke nærmere i denne fremdriftsrapporten.

Som vi ser av tabellen, har vi oftest kontrollert forhold knyttet til kartlegging, risikovurdering og tiltak, etterfulgt av HMS-kort og bygnings- og utstyrmessige forhold. Blant de tre kontrollpunktene vi oftest kontrollerer, har vi oftest avdekket brudd på bygnings- og utstyrmessige forhold, som vist i tabellen.

Tabell 16: Kontrollerte forhold som inngår i faste sjekkliste (sjekklistedel 2) i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, 2025. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Kontrollerte undertema i planlagt sjekkliste	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon	Andel kontrollpunkter benyttet
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	1 568	25 %	17 %	67 %
HMS-kort	1 458	18 %	15 %	98 %
Bygnings- og utstyrmessige forhold	1 224	37 %	15 %	46 %
Informasjon og opplæring	952	6 %	4 %	64 %
Maskiner og annet arbeidsutstyr	878	26 %	20 %	53 %
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	687	8 %	6 %	46 %
Bedriftshelsetjeneste	456	44 %	41 %	64 %
Byggherre	175	63 %	57 %	67 %
Informasjons- og påseplikt	60	40 %	35 %	42 %

Siste kolonne i tabellen viser i hvor stor grad vi har kontrollert de ulike kontrollpunktene som inngår i den planlagte sjekklisten. Som tabellen viser, blir ikke de forhåndsbestemte kontrollpunktene nødvendigvis kontrollert i alle tilsynene. Dette kan være i tilfeller der inspektøren har vurdert at kontrollpunktet likevel ikke var relevant for tilsynet eller der kontrollpunktet av andre årsaker ikke er kontrollert. Samlet sett har vi i tilsynene kontrollert 62 prosent av kontrollpunktene som ligger i de faste sjekklistene (sjekklistens del 2).

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 61 prosent av tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, og vi har i snitt gitt 2,7 reaksjoner per tilsyn med reaksjon. Tabell 17 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for prioriteringen så langt i 2025.

Tabell 17: Tilsyn med vedtatte reaksjoner for prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, 2025.

Type reaksjon	Antall tilsyn med reaksjon
Vedtak om pålegg	864
Vedtak om tvangsmulkt	37
Vedtak om stans som pressmiddel	5
Vedtak om stans ved overhengende fare	362
Vedtak om overtredelsesgebyr	45

Som tabellen viser, har vi så langt i år fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 864 tilsyn. Vi har fulgt opp med vedtak om tvangsmulkt i 37 tilsyn og vedtak om stans som pressmiddel i 5 tilsyn. I tillegg har vi vedtatt stans ved overhengende fare for liv og helse i 362 tilsyn. Så langt i år har vi vedtatt

overtredelsesgebyr i 45 tilsyn. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr, og behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Antall reaksjoner per undertema

Tabell 18 gir en oversikt over det samlede antallet reaksjoner vi har vedtatt i tilsyn med prioriteringen så langt i år. Så langt i år har vi vedtatt 2 449 pålegg, der flest er knyttet til brudd på maskiner og annet arbeidsutstyr, etterfulgt av kartlegging, risikovurdering og tiltak, og bygnings- og utstyrsmessige forhold.

40 prosent av de vedtatte påleggene som vist i tabellen er knyttet til brudd på kontrollpunkter som har inngått i den faste delen av sjekklistene for prioriteringen (sjekklistedel 2). De resterende av de vedtatte påleggene er knyttet til brudd på kontrollpunkt som ikke har inngått i fast sjekkliste, men som inspektøren har valgt å legge til underveis i tilsynet (sjekklistedel 3).

Tabell 18: Antall vedtatte reaksjoner i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere forebygger arbeidsrelaterte ulykker, per undertema, 2025.

Undertema på kontrollerte forhold	Antall vedtak om pålegg	Antall vedtak om tvangs- mulkt	Antall vedtak om stans som press	Antall vedtak om stans ved fare	Antall vedtak om OTG
Maskiner og annet arbeidsutstyr	477	12	1	85	6
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	424	12			
Bygnings- og utstyrmessige forhold	372	18	1	360	27
Bedriftshelsetjeneste	237	9			1
Byggherre	165	2			
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	147	4			
HMS-kort	134	11	3		19
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	65	4			
Stoffkartotek	53				
Tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer	50			1	
Informasjon og opplæring	42	3	1		
Kartlegging og risikovurdering av kjemikalier og biologiske faktorer	33				
Rutiner - kjemikalier og biologiske faktorer	32	1			
Informasjons- og påseplikt	30				
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	25				1
Arbeidsavtaler	25	1	1		
Inneklima	24				
Manuelt arbeid	18				
Personlig verneutstyr - teknisk	17	3	1		
Håndtering av kjemikalier og biologiske faktorer	16				
Ubekvem arbeidsstilling og vibrasjoner	14				
Samordning	12				
Arbeidstidsordninger	11				
Lønnssystemer	6				
Tungt og ensformig arbeid	6				
Støy	6				
Arbeidsmiljøutvalg	5				
Kontrolltiltak	2				
Personlig verneutstyr - kjemikalier og biologiske faktorer	1				
Uheldige belastninger	1				
Markedskontroll - teknisk	1				
Innkvartering	1				
Totalsum	2 449	80	8	424	45

Innfridde reaksjoner (forbedringstiltak)

Tilsyn med denne prioriteringen har så langt i år ført til at 1 205 virksomheter har gjennomført minst ett forbedringstiltak, ved at reaksjonen er innfridd. Det innebærer

blant annet at 536 virksomheter har sørget for sikring av bygnings- og utstyrsmessige forhold, 375 virksomheter har gjort forbedringer knyttet til maskiner og annet arbeidsutstyr, og 239 virksomheter har kartlagt, risikovurdert og satt inn tiltak.

Arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår

Arbeidsgivere kan bevisst eller ubevisst bryte regelverket knyttet til lønns- og arbeidsvilkår. Dette kan føre til uverdige, uforsvarlige og ulovlige arbeidsforhold for arbeidstakerne. I tillegg kan det bidra til en skadelig konkurransevridning i deler av norsk arbeidsliv, ved at virksomheter kan vinne oppdrag gjennom å tilby oppdrag til lave priser. Når arbeidstakere ikke får de lønns- og arbeidsvilkår de etter loven har rett på, vil det kunne ha betydelige konsekvenser for den enkelte arbeidstaker, men også konsekvenser på virksomhets- og samfunnsnivå.

Arbeidstilsynet skal bidra til et seriøst og anstendig arbeidsliv ved å sørge for at arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår. Dette innebærer blant annet at arbeidsgivere:

- sørger for at alle arbeidstakere har gyldige arbeidsavtaler
- sørger for at arbeidstakerne har forsvarlig arbeidstid
- følger regelverk knyttet til lønn, diett og reisegodtgjørelser
- sørger for at arbeidstakerne ellers har forsvarlige og anstendige arbeidsvilkår

Antall tilsyn så langt i 2025

I perioden 1. januar–30. september 2025 har Arbeidstilsynet gjennomført 3 480 tilsyn med denne prioriteringen. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 64 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 58 prosent av tilsynene.

Hvilke tilsyn inngår i denne prioriteringen:

Innenfor prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår, må tilsynet ha vært gjennomført innen følgende arbeidsprosesser: 300330 tilsyn arbeidsvilkår – innleie og utleie, 300340 Tilsyn arbeidsvilkår, og 300360 Tilsyn arbeidsvilkår transport.

Tilsynsform

Tabell 19 viser hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på tilsynsform. 98 prosent av tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, mens 2 prosent er gjennomført som dokumenttilsyn. Av de stedlige tilsynene er 92 prosent gjennomført som uanmeldte tilsyn.

Tabell 19: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår, fordelt på tilsynsform, 2025.

Tilsynsform	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Stedlig tilsyn	3 396	64 %	2,3
Dokumenttilsyn	84	67 %	2,7
Totalsum	3 480	64 %	2,3

Tilsyn per næring

Tabell 20 gir en oversikt over hvordan tilsyn med prioriteringen fordeler seg per næring så langt i år.

Flest er gjennomført i næringene varehandel, overnattings- og serveringsvirksomhet og bygge- og anleggsvirksomhet, med henholdsvis 31 prosent, 24 prosent og 19 prosent av det totale antallet tilsyn med prioriteringen.

De fleste tilsyn innen varehandel er gjennomført med virksomheter innen detaljhandelen, mens de fleste tilsyn innen næringen overnattings- og serveringsvirksomhet er ført med serveringsvirksomheter.

Tabell 20: Tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår, fordelt på næring, 2025. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder. Summen av radene overstiger derfor totalsummen.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
G Varehandel	1 079	70 %	1,8
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	845	72 %	2,9
F Bygge- og anleggsvirksomhet	674	62 %	2,3
O Forretningsmessig tjenesteyting	335	61 %	2,2
H Transport og lagring	321	42 %	2,0
C Industri	65	40 %	2,1
A Jordbruk, skogbruk og fiske	54	56 %	2,1
T Annen tjenesteyting	41	59 %	1,9
M Eiendomsvirksomhet	31	65 %	2,6
N Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	23	48 %	3,5
S Kulturell virksomhet, idrett og fritidsaktiviteter	15	67 %	2,3
R Helse- og sosialtjenester	10	30 %	3,0
E Vannforsyning, avløps-, renovasjons- og oppryddingsvirksomhet	6	0 %	0,0
Q Undervisning	4	50 %	2,0
K Telekommunikasjon, dataprogrammering, konsulentvirksomhet, datainfrastruktur og andre tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	3	67 %	1,0
J Utgivelse, kringkasting, innholdsproduksjon og distribusjonsvirksomhet	3	33 %	1,0
B Bergverksdrift og utvinning	2	50 %	9,0
Ikke utfyllt	2	100 %	2,0
Totalsum	3 480	64 %	2,3

Kontrollerte tema i tilsynene

Tabell 21 gir en oversikt over hvilke forhold vi har kontrollert i tilsyn med prioriteringen. Oversikten inkluderer kun kontrollpunkt som inngår i forhåndsbestemt del av sjekklisene (sjekklisens del 2). I en del tilsyn kontrollerer vi også relevante forhold som ikke opprinnelig er inkludert i sjekklisene. Dette kan eksempelvis være brudd vi avdekker underveis i kontrollen, og som kommer i tillegg til det vi planla å kontrollere. Disse kontrollpunktene vil da registreres i en egen del av sjekklisene (sjekklisens del 3), og omtales ikke nærmere i denne fremdriftsrapporten.

Som vi ser av tabellen, har vi oftest kontrollert forhold knyttet til arbeidsavtaler, etterfulgt av lønnssystemer, arbeidstidsordninger og verneombud og tillitsvalgte medvirkning. Blant kontrollpunktene vi oftest kontrollerer så har vi oftest avdekket brudd på arbeidsavtaler, som vist i tabellen.

Tabell 21: Kontrollerte forhold som inngår i faste sjekkliste (sjekklistedel 2) i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår, 2025. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Kontrollerte undertema i planlagt sjekkliste	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon	Andel kontrollpunkter benyttet
Arbeidsavtaler	2 906	41 %	36 %	88 %
Lønnssystemer	2 182	26 %	22 %	74 %
Arbeidstidsordninger	1 959	36 %	30 %	80 %
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	1 913	32 %	27 %	63 %
HMS-kort	897	24 %	18 %	95 %
Registrerings- og meldeplikt	282	30 %	28 %	92 %
Stoffkartotek	187	35 %	30 %	55 %
Tungt og ensformig arbeid	99	5 %	3 %	49 %
Personlig verneutstyr - teknisk	67	6 %	4 %	70 %
Innleie og utleie	47	51 %	40 %	63 %
Innkvartering	41	34 %	24 %	63 %
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	21	33 %	10 %	66 %
Bygnings- og utstyrmessige forhold	9	44 %	22 %	42 %
Maskiner og annet arbeidsutstyr	5	0 %	0 %	35 %

Siste kolonne i tabellen viser i hvor stor grad vi har kontrollert de ulike kontrollpunktene som inngår i den planlagte sjekklisten. Som tabellen viser, blir ikke de forhåndsbestemte kontrollpunktene nødvendigvis kontrollert i alle tilsynene. Dette kan være i tilfeller der inspektøren har vurdert at kontrollpunktet likevel ikke var relevant for tilsynet eller der kontrollpunktet av andre årsaker ikke er kontrollert. Samlet sett har vi i tilsynene kontrollert 77 prosent av kontrollpunktene som ligger i de faste sjekklistene (sjekklistens del 2).

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet så langt i år varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 58 prosent av tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår. Vi har i snitt gitt 2,3 reaksjoner per tilsyn med reaksjon. Tabell 22 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for prioriteringen så langt i 2025.

Tabell 22: Antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår, 2025.

Type reaksjon	Antall tilsyn med reaksjon
Vedtak om pålegg	1 336
Vedtak om tvangsmulkt	90
Vedtak om stans som pressmiddel	11
Vedtak om stans ved overhengende fare	85
Vedtak om overtredelsesgebyr	34

Så langt i år har vi fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 1 336 tilsyn. Vi har vedtatt tvangsmulkt som pressmiddel i 90 tilsyn, og stans ved overhengende fare er vedtatt i 85 tilsyn. Vi har så langt vedtatt overtredelsesgebyr i 34 tilsyn med prioriteringen. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Antall reaksjoner per undertema

Tabell 23 gir en oversikt over det samlede antallet reaksjoner vi har vedtatt i tilsyn med prioriteringen så langt i år. Så langt i år har vi vedtatt 2 925 pålegg, der flest er knyttet til brudd på arbeidsavtaler, arbeidstidsordninger og lønnssystemer.

Tabell 23: Antall vedtatte reaksjoner i tilsyn med prioriteringen arbeidsgivere gir utsatte arbeidstakere lovpålagte lønns- og arbeidsvilkår, per undertema, 2025.

Undertema på kontrollerte forhold	Antall vedtak om pålegg	Antall vedtak om tvangs- mulkt	Antall vedtak om stans som press	Antall vedtak om stans ved fare	Antall vedtak om OTG
Arbeidsavtaler	722	51	5		1
Arbeidstidsordninger	717	45	4		4
Lønnssystemer	498	29	8		
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	348	24	1		
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	173	9			
HMS-kort	117	16	7		22
Bygnings- og utstyrmessige forhold	72	10	4	85	5
Stoffkartotek	67	3			
Registrerings- og meldeplikt	58	3			5
Bedriftshelsetjeneste	45	3	1		
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	23	2	1		
Innkvartering	14	1			
Arbeidsgivers ansvar for organisering av arbeidet	13	3	2		1
Maskiner og annet arbeidsutstyr	11	2	1	23	
Innleie og utleie	8				
Informasjons- og påseplikt	6	1			
Informasjon og opplæring	6	1			
Tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer	4	1			
Kontrolltiltak	4	2	1		
Personlig verneutstyr - teknisk	4				
Arbeidsmiljøutvalg	3				
Manuelt arbeid	2				
Inneklima	2	1	1		
Bestillerplikter	2				
Rutiner - kjemikalier og biologiske faktorer	2	2	2		
Byggherre	1				
Uheldige belastninger	1		1		
Tungt og ensformig arbeid	1				
Håndtering av kjemikalier og biologiske faktorer	1	1	1		
Totalsum	2 925	210	40	108	34

75 prosent av de vedtatte påleggene som er vist i tabellen er knyttet til brudd på kontrollpunkter som har inngått i den faste delen av sjekklister for prioriteringen (sjekklistedel 2). 25 prosent av de vedtatte påleggene er knyttet til brudd på kontrollpunkt som ikke har inngått i fast sjekklister, men som inspektøren har valgt å legge til underveis i tilsynet (sjekklistedel 3). Som vi ser av tabellen, er de fleste stans ved overhengende fare knyttet til brudd på bygnings- og utstyrmessige forhold. Disse kontrollpunktene inngår i liten grad i den faste sjekklisten, men legges til av inspektøren der det er relevant.

Innfridde reaksjoner (forbedringstiltak)

Tilsyn med denne prioriteringen har så langt i år ført til at 1 606 virksomheter har gjennomført minst ett forbedringstiltak, ved at reaksjonen er innfridd. Det innebærer blant annet at 752 virksomheter har sørget for arbeidsavtaler som er i tråd med minimumskravene regelverket, og 416 virksomheter har valgt verneombud.

Forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester

Gjennom å stille krav til og følge opp lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av varer og tjenester kan forbrukere og oppdragsgivere redusere markedet for useriøse aktører og slik bidra til rettferdige konkurransevilkår for virksomheter som ønsker å tilby seriøse arbeidsvilkår. Dette vil igjen bidra til et sikkert og seriøst arbeidsliv, og er særlig viktig i utsatte deler av arbeidslivet. Dette innebærer blant annet at:

- offentlige oppdragsgivere stiller krav til lønns- og arbeidsvilkår i sine kontrakter, har rutiner for hvordan de skal følge opp lønns- og arbeidsvilkår i sine anskaffelser og kontrollerer at krav til lønns- og arbeidsvilkår i sine anskaffelser overholdes
- private oppdragsgivere (virksomheter) informerer om og påser at arbeidstakere minst skal ha de lønns- og arbeidsvilkår som følger av allmenngjøringsforskrift, ved kjøp av tjenester innenfor allmenngjorte områder
- oppdragsgivere og forbrukere benytter godkjente virksomheter ved kjøp av renholdstjenester eller tjenester innen bilpleie, dekkskift og hjullagring, har kunnskap om sine plikter ved tjenestekjøp og ønsker ikke å handle med useriøse aktører

To forskrifter er sentrale i tilsyn med oppdragsgivere: forskrift om informasjons- og påseplikt og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Forbrukere vil følges opp med andre virkemidler enn tilsyn.

Antall tilsyn så langt i 2025

I perioden 1. januar–30. september 2025 har Arbeidstilsynet gjennomført 563 tilsyn med denne prioriteringen. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 64 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 60 prosent av tilsynene.

De fleste av tilsynene (485 tilsyn) så langt i år er gjennomført med kontroll av informasjons- og påseplikt, og vi har avdekket ett eller flere brudd på dette regelverket i 67 prosent av tilsynene. Så langt i år er det gjennomført 78 tilsyn med offentlige oppdragsgivere, og vi har avdekket minst ett brudd i 50 prosent av disse tilsynene.

Hvilke tilsyn inngår i denne prioriteringen:

Innenfor prioriteringen forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester, må tilsynet ha vært gjennomført innen følgende arbeidsprosesser: 300320 Tilsyn arbeidsvilkår – offentlige oppdragsgivere og 300350 Tilsyn arbeidsvilkår – informasjons- og påseplikt.

Tilsynsform

Tabell 24 viser hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på tilsynsform. 55 prosent av tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, mens 45 prosent er gjennomført som digitale tilsyn. Av de stedlige tilsynene er 52 prosent gjennomført som uanmeldte tilsyn.

Tabell 24: Tilsyn med prioriteringen forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester, fordelt på tilsynsform, 2025.

Tilsynsform	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Digitale tilsyn	307	61 %	1,7
Stedlige	256	69 %	2,2
Totalsum	563	64 %	1,9

Tilsyn per næring

For å følge opp denne prioriteringen gjør vi tilsyn med både offentlige og private oppdragsgivere. De aller fleste tilsyn med informasjons- og påseplikt er rettet mot private oppdragsgivere.

Av de 78 tilsynene med offentlige oppdragsgivere så langt i år, er 76 gjennomført med en kommunal virksomhet og 2 tilsyn er gjennomført med en statlig virksomhet. Så langt i år, har vi gjennomført flest tilsyn med private oppdragsgivere i næringene varehandel, bygge- og anleggsvirksomhet og industri.

Tabell 25 gir en oversikt over hvordan tilsynene med prioriteringen samlet fordeler seg per næring så langt i år.

Tabell 25: Tilsyn med prioriteringen forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester, fordelt på næring, fordelt per næring, 2025. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder. Summen av radene overstiger derfor totalsummen.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
G Varehandel	140	61 %	2,1
P Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	76	51 %	1,1
F Bygge- og anleggsvirksomhet	73	68 %	2,0
C Industri	47	70 %	2,0
M Eiendomsvirksomhet	45	64 %	2,0
R Helse- og sosialtjenester	38	61 %	2,1
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	34	79 %	2,1
N Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	23	74 %	1,9
S Kulturell virksomhet, idrett og fritidsaktiviteter	19	74 %	2,6
O Forretningsmessig tjenesteyting	16	56 %	2,0
H Transport og lagring	14	71 %	1,9
Q Undervisning	12	67 %	2,0
A Jordbruk, skogbruk og fiske	6	50 %	1,3
E Vannforsyning, avløps-, renovasjons- og oppryddingsvirksomhet	6	50 %	1,7
T Annen tjenesteyting	5	100 %	2,0
K Telekommunikasjon, dataprogrammering, konsulentvirksomhet, datainfrastruktur og andre tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	4	75 %	3,0
D Forsyning av elektrisitet, gass, damp og kjøleluft	2	100 %	1,5
L Finansiell tjenesteyting	2	100 %	2,5
J Utgivelse, kringkasting, innholdsproduksjon og distribusjonsvirksomhet	2	100 %	1,5
U Lønnet arbeid i private husholdninger og annen vareproduksjon og tjenesteyting i private husholdninger til eget bruk	1	100 %	2,0
Ikke utfyllt	1	100 %	3,0
Totalsum	563	64 %	1,9

Kontrollerte tema i tilsynene

Tabell 26 gir en oversikt over hvilke forhold vi har kontrollert i tilsyn med prioriteringen. Oversikten inkluderer kun kontrollpunkt som inngår i forhåndsbestemt del av sjekklistene (sjekklistens del 2). I en del tilsyn kontrollerer vi også relevante forhold som ikke opprinnelig er inkludert i sjekklisten. Dette kan eksempelvis være brudd vi avdekker underveis i kontrollen, og som kommer i tillegg til det vi planla å kontrollere. Disse kontrollpunktene vil da registreres i en egen del av sjekklisten (sjekklistens del 3), og omtales ikke nærmere i denne fremdriftsrapporten.

Som vi ser av tabellen, har vi oftest kontrollert forhold knyttet til bestillerplikter av renholdstjenester. Blant kontrollpunktene vi oftest kontrollerer, har vi avdekket hyppigst brudd på rutine og iverksettelse av rutine for påseplikt for bestillere av renholdstjenester, med brudd i over seks av ti tilsyn.

I tilsyn med offentlige oppdragsgivere, har vi oftest avdekket brudd på nødvendig kontroll av at kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes, med brudd i halvparten av tilsynene.

Tabell 26: Kontrollerte forhold som inngår i faste sjekkliste (sjekklistedel 2) i tilsyn med prioriteringen forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester, 2025.

Kontrollpunkt kontrollert i planlagt sjekkliste	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon	Andel kontrollpunkter benyttet
Bestiller av renholdstjenester - kjøp av renholdstjeneste fra godkjent renholdsbedrift	335	3 %	1 %	98 %
Bestiller av renholdstjenester - rutine for påseplikt	291	63 %	59 %	85 %
Bestiller av renholdstjenester - informasjonsplikt	291	50 %	48 %	85 %
Bestiller av renholdstjenester - iverksatt rutine for påseplikt	273	62 %	46 %	80 %
Allmenngjøring - informasjonsplikten	132	52 %	46 %	92 %
Allmenngjøring - rutine for påseplikt	131	48 %	43 %	91 %
Allmenngjøring - utøve påseplikt	125	55 %	42 %	87 %
Offentlig oppdragsgiver - kontroll	78	50 %	44 %	100 %
Offentlig oppdragsgiver - krav til opplysninger i kunngjøringer eller konkurransegrunnlag	19	5 %	0 %	100 %
Offentlig oppdragsgiver - kontraktsvilkår	19	5 %	0 %	100 %

Siste kolonne i tabellen viser i hvor stor grad vi har kontrollert de ulike kontrollpunktene som inngår i den planlagte sjekklisten. Som tabellen viser, blir ikke de forhåndsbestemte kontrollpunktene nødvendigvis kontrollert i alle tilsynene. Dette kan være i tilfeller der inspektøren har vurdert at kontrollpunktet likevel ikke var relevant for tilsynet eller der kontrollpunktet av andre årsaker ikke er kontrollert. Samlet sett har vi i tilsynene kontrollert 89 prosent av kontrollpunktene som ligger i de faste sjekklistene (sjekklistens del 2).

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 60 prosent av tilsyn med prioriteringen forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester, og vi har i snitt gitt 1,9 reaksjoner per tilsyn med reaksjon.

Vi har så langt i år fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 221 tilsyn, og vi har vedtatt tvangsmulkt som pressmiddel i 7 tilsyn. Andre reaksjonsformer er foreløpig ikke benyttet for å følge opp avdekkede brudd innenfor denne prioriteringen. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Antall reaksjoner per undertema

Tabell 27 gir en oversikt over det samlede antallet reaksjoner vi har vedtatt i tilsyn med prioriteringen så langt i år. Så langt i år har vi vedtatt 420 pålegg, der flest er knyttet til brudd på bestillerplikter for kjøp av renholdstjenester. Tilnærmet alle de vedtatte påleggene (99 prosent) så langt i år er knyttet til brudd på kontrollpunkter som har inngått i den faste delen av sjekklister for prioriteringen (sjekklistedel 2).

Tabell 27: Antall vedtatte reaksjoner i tilsyn med prioriteringen forbrukere og oppdragsgivere stiller krav til og følger opp arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester, per kontrollpunkt, 2025.

Kontrollpunkt	Antall vedtak om pålegg	Antall vedtak om tvangsmulkt
Bestiller av renholdstjenester - rutine for påseplikt	106	6
Bestiller av renholdstjenester - iverksatt rutine for påseplikt	86	5
Bestiller av renholdstjenester - informasjonsplikt	73	4
Allmenngjøring - informasjonsplikten	48	
Allmenngjøring - rutine for påseplikt	38	
Allmenngjøring - utøve påseplikt	38	
Offentlig oppdragsgiver - kontroll	24	
Bestiller av renholdstjenester - kjøp av renholdstjeneste fra godkjent renholdsbedrift	3	
Arbeidsavtale - innhold	1	
Byggherre - plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-plan) - tilgjengelig	1	
Byggherre - forhåndsmelding innsendt	1	
Byggherre - forhåndsmelding satt opp	1	
Totalsum	420	15

Innfridde reaksjoner (forbedringstiltak)

Tilsyn med denne prioriteringen har så langt i år ført til at 264 virksomheter har gjennomført minst ett forbedringstiltak. Det innebærer blant annet at 127 bestillere av renholdstjenester har iverksatt systemer og rutiner for å påse at lønns- og arbeidsvilkår hos renholdsvirksomheten er i overensstemmelse med gjeldende allmenngjøringsforskrift, og 101 bestillere av renholdstjenester har ivaretatt informasjonsplikten om lønns og arbeidsvilkår i sine kontrakter.

Utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter

Arbeidstilsynet vil bidra til at utenlandske arbeidstakere kjenner til hvilke rettigheter og plikter de har som arbeidstakere i Norge, at de velger bort å arbeide for useriøse og kriminelle arbeidsgivere og at arbeidssituasjonen deres bedres.

Vi vil særlig rette innsatsen vår mot bransjer der vi forventer å finne et stort innslag av utenlandske arbeidstakere. Dette er gjerne arbeidsintensive bransjer som bruker ufaglært arbeidskraft.

Antall tilsyn så langt i 2025

I perioden 1. januar–30. september 2025 har vi gjennomført 768 tilsyn med denne prioriteringen. Vi har så langt i år avdekket ett eller flere brudd i 48 prosent av tilsynene, og fulgt opp bruddene med minst én reaksjon i 40 prosent av tilsynene.

Av de gjennomførte a-krimtilsynene, har vi registrert at vi har påtruffet virksomheter med utenlandske arbeidstakere i 450 tilsyn. Vi har avdekket ett eller flere brudd i 56 prosent av disse tilsynene, og fulgt opp med minst en reaksjon i 49 prosent av tilsynene.

Hvilke tilsyn inngår i denne prioriteringen:

Innenfor prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, må tilsynet ha vært gjennomført innen tilsynstjenesten 30000 Tilsyn – a-krim.

Tilsynsform

Tabell 28 viser hvordan tilsynene med prioriteringen fordeler seg på tilsynsform. 98 prosent av tilsynene er gjennomført som stedlige tilsyn, mens 2 prosent er gjennomført som dokumenttilsyn. Av de stedlige tilsynene er så godt som alle gjennomført som uanmeldte tilsyn.

Tabell 28: Tilsyn med prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, 2025.

Tilsynsform	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
Stedlig tilsyn	753	48 %	3,2
Dokumenttilsyn	15	93 %	2,9
Totalsum	768	48 %	3,2

Tilsyn per næring

Tabell 29 gir en oversikt over hvordan tilsyn med prioriteringen fordeler seg per tilsyn så langt i år. Klart flest tilsyn med prioriteringen er gjennomført i bygge- og anleggsvirksomheter, med 39 prosent av tilsynene, etterfulgt av overnattings- og serveringsvirksomhet og transport og lagring, med henholdsvis 17 og 14 prosent av tilsynene.

Tabell 29: Tilsyn med prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, fordelt på næring, 2025. Én virksomhet kan være registrert i opptil tre næringskoder.

Næring	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Antall reaksjoner pr tilsyn med reaksjon
F Bygge- og anleggsvirksomhet	300	42 %	3,3
I Overnattings- og serveringsvirksomhet	132	72 %	3,4
H Transport og lagring	107	20 %	2,3
G Varehandel	96	66 %	2,8
T Annen tjenesteyting	40	40 %	3,5
O Forretningsmessig tjenesteyting	28	64 %	2,9
N Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	15	53 %	4,5
M Eiendomsvirksomhet	12	67 %	2,2
C Industri	11	36 %	4,3
A Jordbruk, skogbruk og fiske	11	27 %	1,0
S Kulturell virksomhet, idrett og fritidsaktiviteter	6	67 %	5,7
R Helse- og sosialtjenester	6	33 %	2,0
K Telekommunikasjon, dataprogrammering, konsulentvirksomhet, datainfrastruktur og andre tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	2	100 %	5,0
B Bergverksdrift og utvinning	1	100 %	1,0
Q Undervisning	1	100 %	0
Ikke utfyllt	4	50 %	3,0
Totalsum	768	48 %	3,2

Kontrollerte tema i tilsynene

A-krim er et fenomen som spenner over flere arbeidsmiljøproblemer og andre etaters virkeområder. Fenomenet kjennetegnes av å bryte flere etaters regelverk på en bevisst måte for å maksimere profitt. Arbeidstilsynet bruker derfor hele sitt regelverk ved tilsyn innen dette problemområdet, og det er laget sjekklister som er ment å være et

kompromiss mellom det arbeidsmiljøproblematiske og hva Arbeidstilsynet minimum bør kontrollere og reagere på innenfor a-krim.

Tabell 30 gir en oversikt over hvilke forhold vi har kontrollert i tilsyn med prioriteringen. Oversikten inkluderer kun kontrollpunkt som inngår i forhåndsbestemt del av sjekklistene (sjekklistens del 2). I en del tilsyn kontrollerer vi også relevante forhold som ikke opprinnelig er inkludert i sjekklisten. Dette kan eksempelvis være brudd vi avdekker underveis i kontrollen, og som kommer i tillegg til det vi planla å kontrollere. Disse kontrollpunktene vil da registreres i en egen del av sjekklisten (sjekklistens del 3), og omtales ikke nærmere i denne fremdriftsrapporten.

Som vi ser av tabellen, har vi oftest kontrollert forhold knyttet til arbeidsavtaler, etterfulgt av lønnssystemer og arbeidstidsordninger. Blant de mest kontrollerte undertemaene, har vi oftest avdekket brudd på arbeidsavtaler og arbeidstidsordninger, som vist i tabellen.

Tabell 30: Kontrollerte forhold som inngår i faste sjekklister (sjekklistedel 2) i tilsyn med prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, fordelt på fylke, 2025. Ett tilsyn kan dekke flere undertema.

Kontrollerte undertema i planlagt sjekkliste	Antall tilsyn	Andel tilsyn med brudd	Andel tilsyn med reaksjon	Andel kontrollpunkter benyttet
Arbeidsavtaler	654	32 %	26 %	71 %
Lønnssystemer	541	20 %	16 %	61 %
Arbeidstidsordninger	520	30 %	23 %	69 %
Innkvartering	11	82 %	55 %	93 %
HMS-kort	6	17 %	0 %	40 %
Informasjons- og påseplikt	4	75 %	75 %	83 %

Siste kolonne i tabellen viser i hvor stor grad vi har kontrollert de ulike kontrollpunktene som inngår i den planlagte sjekklisten. Som tabellen viser, blir ikke de forhåndsbestemte kontrollpunktene nødvendigvis kontrollert i alle tilsynene. Dette kan være i tilfeller der inspektøren har vurdert at kontrollpunktet likevel ikke var relevant for tilsynet eller der kontrollpunktet av andre årsaker ikke er kontrollert. Samlet sett har vi i tilsynene kontrollert 66 prosent av kontrollpunktene som ligger i de faste sjekklistene (sjekklistens del 2).

Reaksjoner

På bakgrunn av avdekkede brudd har Arbeidstilsynet varslet eller vedtatt minst én reaksjon i 40 prosent av tilsynene med prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, og vi har i snitt gitt 3,2 reaksjoner per tilsyn med reaksjon. Tabell 31 gir en oversikt over antall tilsyn med vedtatte reaksjoner for tilsynene så langt i 2025.

Tabell 31: Vedtatte reaksjoner for tilsyn med prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, 2025.

Type reaksjon	Antall tilsyn
Vedtak om pålegg	221
Vedtak om tvangsmulkt	32
Vedtak om stans som pressmiddel	4
Vedtak om stans ved overhengende fare	41
Vedtak om overtredelsesgebyr	27

Som tabellen viser, har vi så langt i år fulgt opp avdekkede brudd med å gi ett eller flere vedtak om pålegg i 221 tilsyn, og vi har vedtatt stans ved overhengende fare for liv og helse i 41 tilsyn. Vi har vedtatt overtredelsesgebyr i 27 tilsyn med prioriteringen. Merk at i en del tilsyn kan det ta tid fra tilsynet blir gjennomført til reaksjoner blir vedtatt, spesielt når det gjelder overtredelsesgebyr. Behov for flere reaksjoner vurderes fortløpende.

Antall reaksjoner per undertema

Tabell 32 gir en oversikt over det samlede antallet reaksjoner vi har vedtatt i tilsyn med prioriteringen så langt i år. Så langt i år har vi vedtatt 651 pålegg, der flest gjelder brudd knyttet til arbeidstidsordninger, lønnssystemer, og arbeidsavtaler.

51 prosent av de vedtatte påleggene som er vist i tabellen, er knyttet til brudd på kontrollpunkter som har inngått i den faste delen av sjekklistene for prioriteringen (sjekklistedel 2). 49 prosent av de vedtatte påleggene er knyttet til brudd på kontrollpunkt som ikke har inngått i fast sjekkliste, men som inspektøren har valgt å legge til underveis i tilsynet (sjekklistedel 3). Som vi ser av tabellen, er vedtakene om stans ved overhengende fare oftest knyttet til brudd på bygnings- og utstyrsmessige forhold og maskiner og annet utstyr. Disse kontrollpunktene inngår i liten grad i den faste sjekklisten, men legges til av inspektøren der det er relevant.

Tabell 32: Antall vedtatte reaksjoner i tilsyn med prioriteringen utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter, per undertema, 2025.

Undertema på kontrollerte forhold	Antall vedtak om pålegg	Antall vedtak om tvangs- mulkt	Antall vedtak om stans som press	Antall vedtak om stans ved fare	Antall vedtak om OTG
Arbeidstidsordninger	200	17			4
Lønnssystemer	143	13			3
Arbeidsavtaler	141	14	2		4
HMS-kort	51	12	6		15
Bedriftshelsetjeneste	16		1		
Bygnings- og utstyrsmessige forhold	15	1		38	8
Innkvartering	11	1		2	1
Kartlegging, risikovurdering og tiltak	10	1	1		1
Arbeidsmiljøopplæring for ledere og tillitsvalgte	9	1			
Stoffkartotek	9	1			
Informasjons- og påseplikt	8	2			
Byggherre	8				
Kontrolltiltak	6				
Verneombud og tillitsvalgtes medvirkning	4				
Maskiner og annet arbeidsutstyr	4	1		19	10
Informasjon og opplæring	3				
Registrerings- og meldeplikt	3	1			1
Inneklima	2				
Samordning	2				
Personlig verneutstyr - teknisk	2				
Personlig verneutstyr - kjemikalier og biologiske faktorer	1	1			
Tiltak for å redusere eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer	1				
Rutiner - kjemikalier og biologiske faktorer	1				
Innleie og utleie	1				
Brudd på stans eller opplysningsplikt					1
Totalsum	651	66	10	53	31

Innfridde reaksjoner (forbedringstiltak)

Tilsyn med dette prioriteringen har så langt i år ført til at 244 virksomheter har gjennomført minst ett forbedringstiltak, ved at reaksjonen er innfridd. Det innebærer blant annet at 113 virksomheter har sørget for arbeidsavtaler, 107 virksomheter har sørget for lovlige arbeidstidsordninger, og 72 virksomheter har lønssystemer.

Arbeidstilsynet

Tittel:
Fremdrift

Ansvarlig redaktør:
Marius Søberg

Redaktør:
Ingrid Stette Haarberg

Redaksjon:
Cecilie Åldstedt Nyrønning, Lauren Celeste Burger, Robert Ekle og Morten Støver

Utgitt:
Oktober 2025

Postadresse:
Arbeidstilsynet
Postboks 4720 Torgarden
7468 Trondheim

Sentralbord:
73 19 97 00

ISBN:
978-82-94086-25-2

arbeidstilsynet.no